

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔๖/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๒

วันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕
วรรคสอง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายประยุทธ์ นิระพล) เพื่อขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑
ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ๑ และคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.)
ที่ ๒ เป็นผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขคำที่ ๑๘๕/๒๕๕๒ ว่า ปัจจุบันผู้ฟ้องคดี
เป็นผู้พิพากษาศาลอาญาธนบุรีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการถูกคำสั่งลงโทษงดเงินเดือน
เงินเดือนเป็นเวลา ๑ ปี ตามคำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ๑๓๓๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม
๒๕๕๑ เนื่องจากกระทำผิดวินัยฐานกระทำกิจการอันเป็นทางกระทบกระทั่งจนถึงการปฏิบัติหน้าที่และ
เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแขวงพระนครเหนือ
กรณีถูกกล่าวหาว่าบกพร่องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและจัดเปิดสอนกฎหมายโดยไม่ได้
รับอนุญาตให้ถูกต้อง ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๐๓/ว ๑๕๒ ลงวันที่ ๒๒
พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตาม
คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ๑๔๕๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ในการประชุมครั้งที่

- ๒ -

๒๓/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ แล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเปิดสอนกฎหมายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง จึงมีมติให้ลงโทษงดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี และได้มีการออกคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีดังกล่าว ทั้งนี้ผู้ฟ้องคดียังได้ถูกตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๐๓/๔๖๖๘๗ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีไม่ตั้งใจปฏิบัติงานใช้เวลาราชการไปในการเตรียมการสอน และการปฏิบัติหน้าที่มีข้อบกพร่องในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอีกด้วย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ามติและคำสั่งลงโทษดังกล่าว รวมทั้งหนังสือตักเตือนข้างต้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกระบวนการสอบสวนลงโทษไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเป็นการฟังความฝ่ายเดียวและเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนมติของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) และคำสั่งของสำนักงานศาลยุติธรรมที่สั่งลงโทษงดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี และเพิกถอนการว่ากล่าวตักเตือนตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๐๓/๔๖๖๘๗ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวมทั้งเพิกถอนหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๐๓/ว ๑๕๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ที่นำมาเป็นเหตุลงโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมข้าราชการประเภทอื่น อันเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างของสถานะบุคคล ซึ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงยื่นคำร้องลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ขอให้ศาลปกครองกลางส่งความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยเสียก่อนว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลปกครองกลางเห็นว่า มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า “เรื่องดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง ...

- ๓ -

(๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ” ซึ่งศาลปกครองกลางจำต้องใช้บังคับบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่คดีนี้ และกรณียังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จึงต้องรอการพิพากษาคดีนี้ไว้เป็นการชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ประเด็นตามคำร้องมีข้อโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ ซึ่งศาลปกครองกลางจะต้องใช้บังคับแก่คดีนี้ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๓ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้จะกระทำมิได้ สำหรับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ คน ซึ่งเลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล

- ๔ -

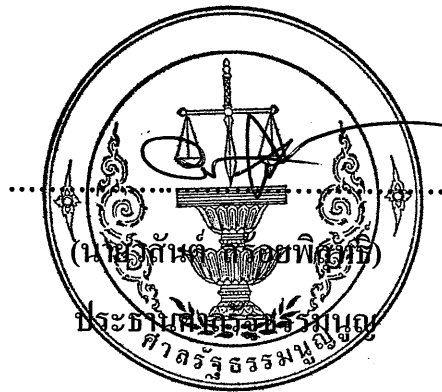
และกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒ คน ซึ่งวุฒิสภาเลือกจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นองค์กรกลางในการทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลกิจการด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมด ในขณะที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) เป็นบทบัญญัติยกเว้นให้การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของศาลปกครอง อันเป็นมาตรการที่มีเจตนารมณ์เพื่อให้การดำเนินกิจการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายตุลาการมีความเป็นอิสระตามลักษณะของภารกิจซึ่งมีความจำเป็นและเพื่อให้เกิดความเหมาะสมเฉพาะองค์กรนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรฝ่ายตุลาการแต่ละระบบศาลสามารถพิจารณาพิพากษาอรรถคดีอย่างมีอิสระเป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๗ ในอันที่จะทำให้องค์กรฝ่ายตุลาการเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘๓ ยังได้ให้สิทธิผู้ถูกลงโทษทางวินัยชอบที่จะขอให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) ทบทวนคำสั่งลงโทษทางวินัยได้ อันเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกลงโทษอย่างเหมาะสมและพอเพียงแล้ว อีกทั้งการที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) บัญญัติยกเว้นไม่ให้การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมอยู่ในอำนาจศาลปกครอง มิได้หมายความว่าบุคคลผู้ถูกลงโทษจากการกระทำทางปกครองจะไม่สามารถใช้สิทธิทางอื่นได้อีก หากบุคคลใดเห็นว่าตนได้รับผลกระทบจากการกระทำทางปกครองใด ๆ ก็ชอบที่จะใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายได้ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง (๒)

- ๕ -

จึงเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ วรรคสอง (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

- ๖ -

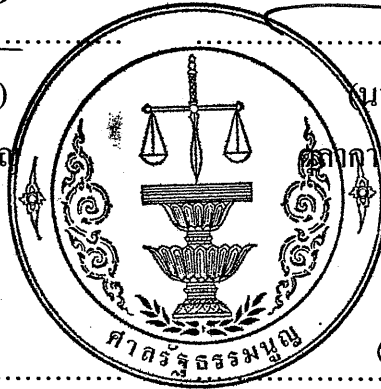
คำวินิจฉัยที่ ๔๖/๒๕๕๔

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายณรงค์ มาประสิทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ